

Natuurwaardenonderzoek Nieuwmarktbuurt

Gemeente Amsterdam
Dienst Ruimtelijke Ordening

Beleidsteam Stad

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding	4
4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie	5
5. Analyse van de effecten op flora en fauna	9
6. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet	10
7. Conclusies en aanbevelingen.....	14
Bijlage I Wetgeving en beleid	15

1. Samenvatting en conclusies

Voor het bestemmingsplangebied Nieuwmarktbuurt wordt een bestemmingsplan opgesteld. Het plan is gericht op behoud en herstel de bestaande bebouwing, grootschalige nieuwbouw wordt niet mogelijk gemaakt.

In dit natuurwaardenonderzoek is nagegaan wat de consequenties vanuit de natuurwetgeving voor het plan zijn. De conclusie is dat de natuurwaarden in het plangebied beperkt zijn. Het plangebied is niet aangesloten op een ecologische structuur. Grondgebonden soorten kunnen het plangebied niet of nauwelijks bereiken.

Er komen wel door de Flora- en faunawet beschermde soorten voor. Ook relatief kleine ingrepen kunnen negatieve effecten hebben op deze soorten. Veel gebouwen in het plangebied zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen of vogels. Bij sloop of renovatie van gebouwen is dan ook vrijwel altijd nader onderzoek nodig. Onderzoek naar aan- of afwezigheid van vleermuizen dient volgens een vastgesteld onderzoeksprotocol plaats te vinden. Dit betekent dat er in de periode dat vleermuizen actief zijn - van april tot oktober - meerdere keren gekeken moet worden. Bij de planning van een ingreep moet met deze onderzoeksperiode rekening worden gehouden.

Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen worden aangetroffen zijn mitigerende en compenserende maatregelen om de populatie in stand te houden nodig. Als het vleermuizenonderzoek aan de voorwaarden voldoet en de maatregelen om de populaties in stand te houden voldoende zijn wordt naar verwachting een ontheffing van de Flora- en faunawet verleend.

Voor de meeste broedvogels geldt dat de nesten alleen gedurende de broedperiode beschermd zijn. Nesten van gierzwaluwen en huismussen zijn echter het hele jaar beschermd. Voor vogels is het niet mogelijk om een ontheffing voor het verwijderen van vaste verblijfplaatsen te krijgen. Er zullen voldoende mitigerende en compenserende maatregelen moeten worden getroffen om de populaties in stand te houden. Voor gierzwaluwen en huismussen is dat goed mogelijk.

Op een aantal kademuren groeien muurplanten. Hiervan zijn Tongvaren, Zwartsteel en Steenbreekvaren beschermd door de Flora- en faunawet. Indien bij de werkzaamheden aan kademuren gewerkt wordt volgens de gedragscode van de Gemeente Amsterdam is een ontheffing van de Flora- en faunawet voor beschermde muurplanten niet nodig. Voor het water in de binnenstad is al eerder een afzonderlijk bestemmingsplan vastgesteld.

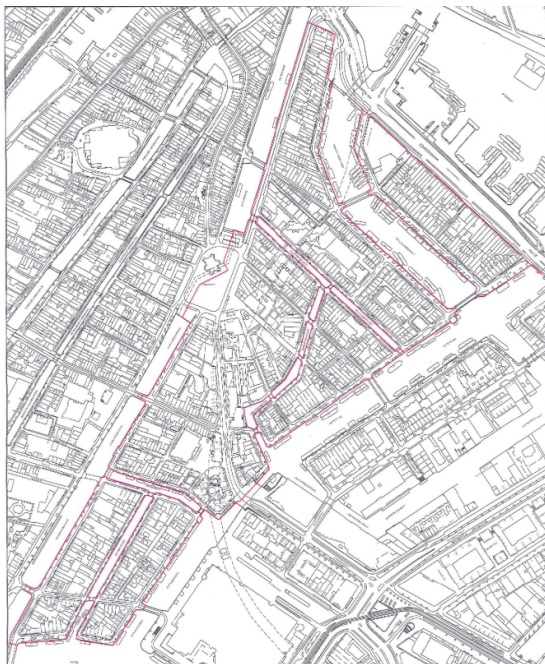

Fig.1 Begrenzing plangebied

2. Inleiding

Het project

Het bestemmingsplan voor het bestemmingsplangebied is conserverend van karakter. Nieuwe ontwikkelingen worden niet mogelijk gemaakt. In deze natuurtoets wordt onderzocht welke consequenties er vanuit de natuurwetgeving kunnen zijn voor het bestemmingsplan.

Werkwijze

Na een beschrijving van het plangebied en de omliggende gebieden volgt een inventarisatie van de soorten die er voorkomen dan wel verwacht kunnen worden. Vervolgens worden de mogelijke effecten van ingrepen op de aanwezige gebieden en soorten beschreven. Tenslotte wordt beoordeeld of het nodig is om mitigerende maatregelen te treffen of een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet aan te vragen en onder welke voorwaarden een ontheffing van de Flora- en faunawet naar alle waarschijnlijkheid verkregen kan worden. Het plangebied is 5 maart bezocht. De wettelijke- en beleidskaders zijn opgenomen in een bijlage.

Eerder onderzoek

Gegevens over het voorkomen van soorten worden sinds 1990 bijgehouden in de 'Ecologische Atlas Amsterdam'. De grotere groengebieden worden regelmatig geïnventariseerd, ook in de directe omgeving van de Gemeente Amsterdam. De soortgroepen waarvan de gegevens worden bijgehouden zijn: zoogdieren; broedvogels; reptielen; amfibieën; vissen; kreeftachtigen; dagvlinders; sprinkhanen; krekels en libellen. Locaties van roepende rugstreeppadden worden elk jaar in kaart gebracht. In 2004 en in 2005 zijn alle kolonies huismussen in de openbare ruimte van Amsterdam geïnventariseerd. Verder is er gebruik gemaakt van het gegevensbestand van de NDFF (Nationale databank Flora en fauna). Tweejaarlijks wordt de kademuren van de grachten geïnventariseerd op beschermde flora. In de zomer van 2013 zijn in opdracht van stadsdeel Centrum de verblijfplaatsen van gierzwaluwen in de bebouwing geïnventariseerd.

Fig. 2 Veel bomen in de smalle Buitenvantammerstraat

Fig. 3 De Zandstraat, smal en geen groen

4. Beschrijving van het gebied en inventarisatie

Omgeving plangebied

Het plangebied ligt in het stadsdeel Centrum in stedelijk gebied. Grotere groengebieden waar grondgebonden dieren hun leefgebied hebben bevinden zich niet in de omgeving.

Het plangebied

Algemeen

Het plangebied is over het algemeen stenig van karakter. Er is weinig groen in de openbare ruimte. Ook is er beperkt groen in binnenblokken. De bebouwing is over het algemeen oud. Alleen op de metrolijn is ongeveer dertig jaar geleden nieuw gebouwd. Er zijn een paar beeldbepalende monumentale gebouwen, zoals de Montelbaantoren, de Zuiderkerk en de Waag.

Het plangebied kent een paar grachten, enkele zeer drukke straten, maar ook zeer smalle steegjes. Langs de grachten staan rijen bomen. Dit zijn vrijwel allemaal iepen. Ook in een heel smalle steeg staat nog wel een boom. In de straten met beperkt doorgaand verkeer zijn er dikwijls geveltuinten aangelegd. De hoeveelheid groen in de binnenblokken is beperkt.

Ecologische verbinding

Het plangebied heeft geen aansluiting op groene structuren in de omgeving. Grondgebonden dieren kunnen het plangebied dan ook nauwelijks bereiken. Via de spoorbaan richting Centraal Station is er een ecologische verbinding. Het is echter onwaarschijnlijk dat grondgebonden daar vandaan het plangebied kunnen bereiken. Voor soorten als egels is er ook geen leefgebied in de openbare ruimte en de binnenblokken zijn over het algemeen ontoegankelijk.

Inventarisatie: aangetroffen en verwachte soorten

Zoogdieren

In het plangebied is er niet of nauwelijks leefgebied voor grondgebonden dieren. Via de spoorbaan kunnen zwerfende dieren het plangebied bereiken, geschikt leefgebied vinden zij echter niet. Alleen de bruine rat kan worden aangetroffen.

Vleermuizen

Er zijn geen inventarisatiegegevens van vleermuizen in het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen zijn er in vrijwel alle gebouwen. Geschikt foerageergebied bevindt zich alleen langs de grachten. Groene gebieden, die als foerageergebied kunnen functioneren liggen niet in de nabijheid van het plangebied. In de nabijheid van het plangebied (Uilenburgerstraat) is onderzoek gedaan naar vleermuizen. De conclusie was dat er enkele gewone dwergvleermuizen foerageerden. Daarnaast werden er boven het water jagende watervleermuizen waargenomen. Dat was heel bijzonder, omdat deze soort een voorkeur heeft voor heel donkere foerageerplaatsen.

Amfibieën, reptielen en vissen

Geschikt leefgebied voor amfibieën en reptielen is er niet. Vissen zitten in de grachten. Een geschikte biotoop voor beschermde soorten zoals rivierdonderpad, kleine modderkruiper of bittervoorn is er niet.

Broedvogels

Opvallend is een grote groep huismussen (>20) op de hoek Raamgracht /Zwanenburgwal (Fig. 4). Deze groep houdt zich dikwijls op in een grote vuurdoornstruik. De mussen broeden waarschijnlijk onder de dakpannen van de huizen aan de andere kant van de Raamgracht. In 2012 is er een kleine groep huismussen waargenomen die tussen de Prins Hendrikkade en de Kromme Waal heen en weer vlogen. In 2013 en 2014 is deze groep niet meer waargenomen. De waarnemingen van nestplaatsen van huismussen in 2014 zijn weergegeven in figuur 5.

Fig. 4 Vuurdoorn op hoek Raamgracht/Zwanenburgwal. Hier worden vogels gevoerd. Er schuilt een flinke kolonie huismussen in deze struik.

Fig. 5 Waarnemingen van huismussen in 2014. Waarnemingen van huismussen zijn vanaf oktober 2014 op <http://maps.amsterdam.nl/vogels> te raadplegen.

Fig. 6 Verblijfplaatsen van gierwaluwen (zie ook <http://maps.amsterdam.nl/vogels/>)

Veel gebouwen zijn geschikt als nestplaats voor gierzwaluwen. In de zomer van 2013 zijn de gierzwaluwnesten in het Centrum gekarteerd. Voor Gierzwaluwen zijn er veel geschikte verblijfplaatsen, bijvoorbeeld onder pannen van de iets hogere gebouwen, achter boeidelen of in nestkasten die tegen muren zijn aangebracht. In 2013 is er in stadsdeel Centrum onderzoek gedaan naar de verblijfplaatsen van gierzwaluwen. De gevonden locaties zijn in figuur 6 weergegeven.

Vissen

Voor het water in stadsdeel Centrum is een afzonderlijk bestemmingsplan gemaakt. Het water is niet bij dit onderzoek betrokken.

Flora

Op een aantal plaatsen groeien muurplanten op kademuren. De meest voorkomende soort in het plangebied is de Tongvaren. Zwartsteel, Steenbreekvaren en Gele helmblom komen ook voor. Daarnaast komt er een aantal niet door Flora- en faunawet beschermde soorten voor: Klein glaskruid, Muurfijnstraal en Smalle ijzervaren. Deze plantengroep maakt gebruik van de specifieke condities op delen van kademuren: weinig zon en een constante aanvoer van vocht.

Fig. 7 Groeiplaatsen van muurplanten op kademuren (rode ster is beschermd, geel is niet beschermd). De waarnemingen van 2013 zijn op deze kaart verwerkt. Zie ook: <http://maps.amsterdam.nl/muurplanten/>

Samenvatting beschermde soorten

Het leefgebied voor grondgebonden soorten is beperkt. Het plangebied is slechts bereikbaar voor vliegende soorten. Voor vleermuizen zijn er verblijfplaatsen in gebouwen, geschikt foerageergebied in de directe omgeving is er echter niet. Vogels broeden vooral in gebouwen, ook in straatbomen zijn er nestplaatsen, bijvoorbeeld van houtduiven.

In de lijst hieronder staan de door de Flora- en faunawet beschermde soorten in het plangebied. Alleen de broedvogels, waarvan de nesten ook buiten de broedperiode beschermd zijn, zijn hierin opgenomen.

	wetenschappelijke naam	Ffwet
Zoogdieren		
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	F3 H4
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	F3 H4
Broedvogels Art. 11		
Gierzwaluw	Apus apus	
Huismus	Passer domesticus	
Houtduif	Columba palumbus	
Flora		
Tongvaren	Asplenium scolopendrium	F2
Zwartsteel	Asplenium adiantum-nigrum	F2
Steenbreekvaren	Asplenium trichomanes	F2
Gele helmblom	Pseudofumaria lutea	F2

F3 H4 Tabel3 AMvB en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn

F2 Tabel 2 AMvB

Zie voor verdere verklaring Bijlage I Wetgeving en beleid

5. Analyse van de effecten op flora en fauna

Het bestemmingsplan is conserverend van karakter. Het plan is gericht op behoud en herstel de bestaande bebouwing, grootschalige nieuwbouw wordt niet mogelijk gemaakt. Voor een aantal (beschermde) soorten geldt dat ook kleine ingrepen van invloed kunnen zijn op hun duurzaam voortbestaan. Vooral verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen zijn kwetsbaar, omdat hun verblijfplaatsen nog al eens over het hoofd worden gezien. Bij grotere ingrepen aan daken en aan muren moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van deze soorten. Ook de muurvegetatie op de kademuren is kwetsbaar. De muurplanten zijn eenvoudig te verwijderen, het duurt echter tientallen jaren voordat ze zich weer vestigen.

Fig. 8 Geveltuinjes in de Verversstraat

6. Consequenties natuurwetgeving en ontheffing Flora- en faunawet

Gebiedsbescherming

Rond Amsterdam liggen een aantal beschermde gebieden. Gezien de in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen en de afstand tot die gebieden worden er geen negatieve effecten verwacht op deze gebieden. Hieronder wordt dit kort toegelicht. Met een rode cirkel in de kaartjes is de ligging van het plangebied aangegeven.

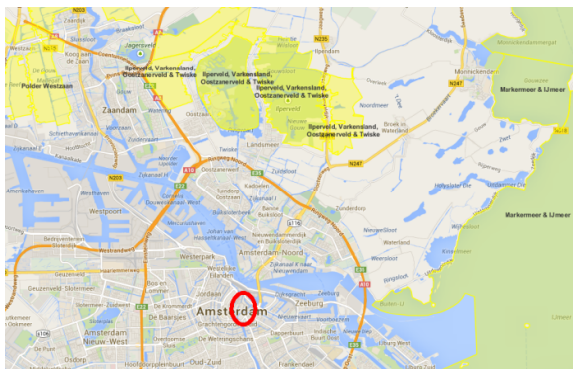

Fig. 9 Natura2000-gebieden

Het plan bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Markermeer en IJmeer en Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske zijn de meest nabijgelegen Natura2000-gebieden (op respectievelijk ongeveer vijf en zeven kilometer van het plangebied).

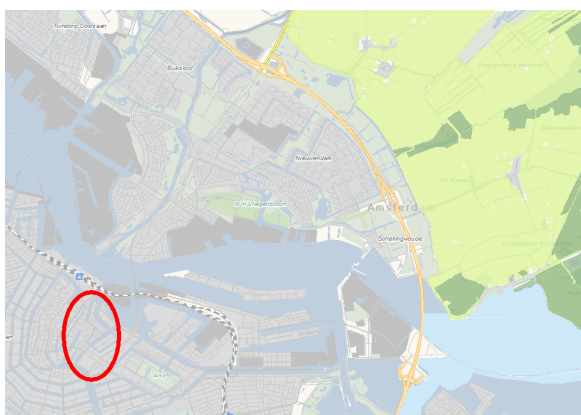

Fig. 10 Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur); een deel van de Brettenzone (vanaf de Burgemeester de Vlughtlaan) behoort tot de EHS.

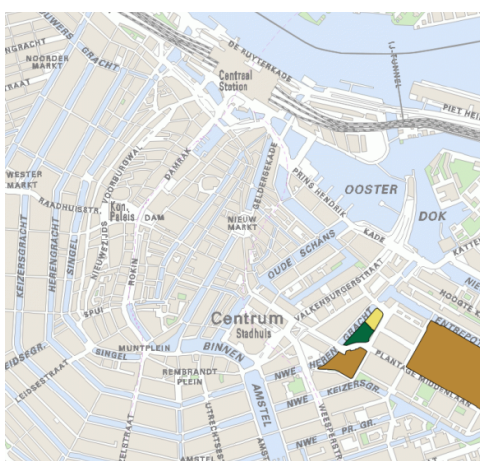

Fig. 11 Hoofdgroenstructuur

In het plangebied bevinden zich geen gebieden die in de Hoofdgroenstructuur (HGS) van Amsterdam liggen.

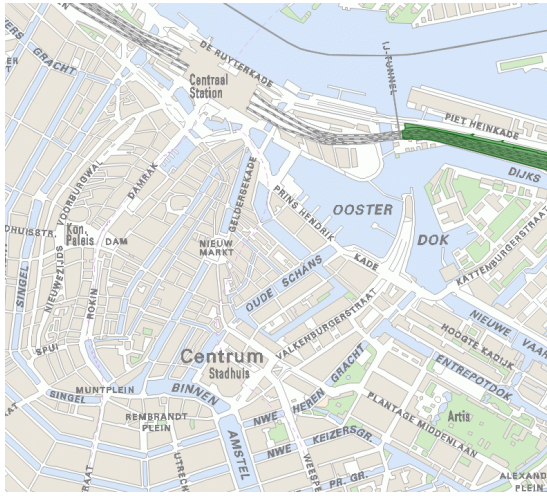

Fig. 12 Ecologische structuur Amsterdam

De spoorbaan tot aan de Oostertoeegang behoort tot de Ecologische structuur van Amsterdam. In het plangebied bevinden zich geen groenstroken die tot de Ecologische structuur van Amsterdam behoren.

Soortbescherming

Broedvogels

Voor de broedvogels in het gebied geldt dat de nesten gedurende de broedtijd zijn beschermd. Ontheffing voor broedende vogels wordt niet verleend, omdat het in de regel goed mogelijk is om verontrusting in het broedseizoen te voorkomen. In de gedragscode van de Gemeente Amsterdam (http://www.amsterdam.nl/publish/pages/123284/gedragscode_flora_en_fauna_amsterdam_.pdf) staat voor een aantal vogelsoorten een natuurkalender; hieruit valt af te leiden in welke periode het beste gewerkt kan worden. Dit is voor wat de broedvogels die verwacht kunnen worden betreft van 1 september tot eind februari.

De verblijfplaatsen van huismussen en gierzwaluwen zijn het hele jaar, dus ook buiten het broedseizoen, beschermd. Als bij sloop of grootschalige renovatie nesten of vaste verblijfplaatsen van deze soorten in het geding komen moet er ontheffing van artikel 11 van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Naar verwachting zal deze worden verkregen als er voldoende alternatieven in de directe omgeving kunnen worden aangeboden. In de soortenstandaard van de huismus en de gierzwaluw (<https://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/soortenstandaards>) staan hiervoor de richtlijnen.

N.B. De Flora- en faunawet beschermt de functionele leefomgeving. Dat betekent in het geval van de huismus dat ook schuilplaatsen in beplanting (klimop, vuurdoorn, etc.) beschermd zijn.

Vleermuizen

Gezien de afwezigheid van geschikt foerageergebied in de nabije omgeving is kans dat er vleermuizen in het plangebied verblijven in daarvoor geschikte gebouwen niet erg groot, maar niet uit te sluiten. Bij sloop of grootschalige renovatie is een aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen nodig.

Alle vleermuissoorten worden streng door de Flora- en faunawet beschermd (Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn). Het is dan ook niet altijd eenvoudig om ontheffing te verkrijgen. Dikwijls kan door een goede planning van de werkzaamheden en het treffen van mitigerende maatregelen een ontheffingsaanvraag worden voorkomen. Indien er wel een ontheffingsaanvraag nodig is, zal die naar alle waarschijnlijkheid worden verkregen als op de hieronder beschreven wijze wordt gehandeld.

Allereerst de aanwezigheid van vleermuizen vaststellen door middel van nader onderzoek .

Hierbij moet onderzoek gedaan worden naar:

- zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis in gebouwen;
- winterverblijfplaatsen gewone en ruige dwergvleermuis in gebouwen;
- kraamkolonies van gewone dwergvleermuizen in gebouwen;
- baltsplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis in gebouwen.

Bij het onderzoek van verblijfplaatsen moet het vleermuizenprotocol worden gevolgd. In de praktijk betekent dit dat er minimaal vier keer per seizoen (van april tot half oktober) in de late avond of vroege ochtend gespecialiseerd onderzoek zal moeten worden gedaan met batdetectoren. Hoe het vleermuizenprotocol moet worden toegepast is te vinden op:

<http://www.gegevensautoriteitnatuur.nl/items/vleermuisprotocol-2013-uitgebracht.aspx> (Het protocol wordt jaarlijks aangepast).

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er vaste verblijfplaatsen in de gebouwen zijn, moet er volgens de Flora- en faunawet gehandeld worden. Aangetoond moet worden dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. In grote lijnen komt dit neer op het voorkomen van schade aan vleermuizen door een goede planning van de sloopwerkzaamheden en het aanbrengen van vervangende voorzieningen in nieuwbouw.

Het ministerie heeft in december 2011 voor een aantal beschermde soorten, waaronder de gewone en de ruige dwergvleermuis, soortenstandaards ontwikkeld. Hierin staat uitgebreid beschreven welke maatregelen er getroffen kunnen worden om de vleermuis bij sloop zo min mogelijk te schaden en welke kansen er in nieuwbouw zijn om nieuwe verblijfplaatsen te ontwikkelen. (Zie <https://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/soortenstandaards>).

Flora

Op een aantal kademuren bevinden zich groeiplaatsen van beschermde muurplanten. Als bij werkzaamheden aan de muren de gedragscode van de Gemeente Amsterdam wordt toegepast is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig.

Zorgplicht

Voor alle soorten, ook niet beschermde, geldt bij voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden de zorgplicht. Dat betekent dat door zorgvuldig te werken zoveel mogelijk schade aan dieren moet worden voorkomen. Dit kan door bij de planning en bij de uitvoering van werkzaamheden rekening te houden met de aanwezige soorten.

7. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De natuurwaarden in het plangebied zijn niet hoog. Er komen echter wel door Flora- en faunawet beschermde soorten voor. In bomen en gebouwen nestelende vogels kunnen in ieder geval worden verwacht. Door bij de planning van werkzaamheden aan het groen rekening te houden met het broedseizoen van de aanwezige vogels wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen. Het is mogelijk dat vleermuizen in gebouwen verblijven. Om dit uit te sluiten of aan te tonen is nader onderzoek nodig. Indien er vleermuizen worden aangetroffen kan worden aangetoond dat er geen functies verloren gaan, omdat er voldoende alternatieven in de omgeving zijn.

Kansen voor natuur

Bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte kan rekening gehouden worden met de biotoeppen van vleermuizen en vogels. Dit kan door inheemse boom-, struik, en plantensoorten toe te passen.

Groene daken en groene muren zorgen ook voor een groter aanbod van insecten en nestgelegenheid. Ook bewoners kunnen worden gestimuleerd om natuurvriendelijke maatregelen te treffen in de vorm van het ophangen van nestkastjes voor mezen, huismussen, gierzwaluwen, vliegenvangers, etc., Ook geveltuinten verbeteren het voedselaanbod voor insectenetende vogels.

Fig.13 Iepen langs de Rechtboomsloot

Bijlage I Wetgeving en beleid

Wettelijke kaders	
Natuurbeschermingswet (1998) - Natura-2000 (Gebiedsbescherming)	Onder de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) zijn gebieden aangewezen die onderdeel uitmaken van de Europese ecologische hoofdstructuur, de Natura 2000 gebieden genaamd. Indien een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt in of in de nabijheid van een Natura 2000 gebied moet worden onderzocht of de ontwikkeling de kwaliteit van het gebied kan verslechteren of verstoren. Indien het bestemmingsplan de kwaliteit van een Natura 2000 gebied kan verslechteren of verstoren dient er een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.
Flora- en faunawet en gedragscode (soortbescherming)	In april 2002 is de Flora- en faunawet (Ffwet) van kracht geworden. Op grond van deze wet zijn vrijwel alle in het wild en van nature in Nederland voorkomende dieren, beschermd. De Ffwet bevat verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. Bij vrijwel alle ingrepen moet met door Flora- en faunawet beschermde soorten rekening worden gehouden. De beschermde soorten zijn met behulp van tabellen onderverdeeld in verschillende niveaus van bescherming. In Amsterdam is er sinds 2009 een gedragscode Flora- en faunawet voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. De gedragscode is van toepassing op alle plannen en projecten die in opdracht van of door de gemeente Amsterdam worden voorbereid en uitgevoerd. Met deze gedragscode is een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten niet nodig.
Beleidskaders	
Ecologische Hoofdstructuur (landelijk en provinciaal beleid)	Voor heel Nederland zijn natuurgebieden met verbindingzones vastgelegd. Dit noemen we de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. De EHS moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. Na realisatie is de structuur uiteindelijk grensoverschrijdend, zodat diersoorten zich vrij kunnen bewegen en vermengen over Europa. Bij kwantitatieve of kwalitatieve aantasting van de EHS dient gecompenseerd te worden volgens in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgelegde regels.
Rode lijstsoorten (landelijk beleid)	Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk in aantal achteruitgaan. Voor het Ministerie van LNV zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen.
Hoofdgroenstructuur (Amsterdams beleid)	In de structuurvisie van Amsterdam 2040 (vastgesteld in 2011) is de hoofdgroenstructuur opgenomen. Voor functiewijzigingen, die buiten de vastgelegde kaders vallen moet advies worden gevraagd aan de Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur. Eventuele wijzigingen kunnen aan de Gemeenteraad worden voorgelegd.
Ecologische structuur (Amsterdams beleid)	Een uitwerking van de "Structuurvisie 2040" is een ecologische visie. De ecologische visie is in juli 2012 door de Gemeenteraad vastgesteld. De bijbehorende kaart laat de ecologische structuur zien, zoals die door dieren wordt gebruikt. In de structuur is een aantal knelpunten onderkend. De ambitie is om deze barrières voor dieren weg te nemen. Het uitgangspunt van het beleid is dat plannen niet mogen leiden tot verzwakking van de ecologische structuur die in deze visie staat omschreven, bijvoorbeeld doordat er extra barrières ontstaan.

Voor het ecologisch werkprotocol is de Flora- en faunawet van belang. In de twee tabellen hieronder staan de verbodsartikelen van de Flora- en faunawet en de in de Flora- en faunawet onderscheiden beschermingsniveaus.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Verschillende niveaus van bescherming soorten Flora- en faunawet			
Vogels		Voorbeelden	Bescherming en ontheffingsmogelijkheden
	Vaste rust- en verblijfplaatsen (lijst augustus 2009)	Huismus, gierzwaluw	Hele jaar beschermd, ontheffing alleen mogelijk op grond van belangen uit de Vogelrichtlijn: b) de bescherming van flora en fauna c) de veiligheid van het luchtverkeer d) de volksgezondheid en de openbare veiligheid en f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren.
	Overige broedvogels, inventarisatie gewenst (lijst augustus 2009)	koolmees, pimpelmees, zwarte kraai	De nesten zijn niet jaarrond beschermd, omgevingscheck om te bepalen of er voldoende alternatieve nestmogelijkheden in de omgeving zijn is wel nodig.
	Overige broedvogels	Meerkoet, houtduif	In de broedperiode beschermd.
	Exoten	Halsbandparkiet	Niet beschermd, de zorgplicht is wel van toepassing.
Overige dieren en planten			
	Tabel 3 soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV)	Vleermuizen	Rust- en verblijfplaatsen beschermd, ontheffing is mogelijk op de onder vogels genoemde gronden en op grond van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.'
	Tabel 3 In AMvB aanvullend aangewezen streng beschermde soorten	Ringslang	Rust- en verblijfplaatsen zijn beschermd, ontheffing op grond van ruimtelijke ontwikkeling.
	Tabel 2 AMvB	tongvaren, gele helmblom	Geen ontheffing nodig met gebruik van gedragscode.
	Tabel 1	egel, bosmuis	Vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling; wel een zorgplicht.
	Niet beschermd	Algemene vlindersoorten	

Overzicht activiteit, beschermingsniveau soorten en de Flora- en faunawet

		Activiteit		
		Bestendig beheer	Bestendig gebruik	Ruimtelijke Ontwikkeling
Vogels				
	Vaste rust- en verblijfplaatsen (lijst augustus 2009)	G	G	O
	Overige broedvogels, inventarisatie gewenst (lijst augustus 2009)	G	G	G
	Overige broedvogels	G	G	G
	Exoten	A	A	A
Overige dieren en planten				
	Tabel 3 soorten van de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV)	G	G	O
	Tabel 3 In AMvB aanvullend aangewezen streng beschermde soorten			
	Tabel 2 AMvB	G	G	G
	Tabel 1	V	V	V
	Niet beschermd	A	A	A

Toelichting:

A = De algemene zorgplicht is van toepassing

V = Er geldt een vrijstelling voor de betreffende activiteit

G = Er kan gebruik gemaakt worden van een gedragscode, bijvoorbeeld die van Amsterdam

O = Een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd

Activiteiten zoals verbouwen en renoveren vallen onder ruimtelijke ontwikkeling.

Rode lijst

Soorten van een Rode lijst zijn niet per definitie wettelijk beschermd. Zij kunnen tot alle beschermingsniveaus behoren. Wettelijk is wel vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en dat zij het onderzoek daartoe bevordert. Van provincies, gemeenten en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten.

Toepassing gedragscode Amsterdam

In december 2009 is de 'Amsterdamse gedragscode' goedgekeurd door het voormalig ministerie van LNV. De gedragscode is geldig vanaf 18 december 2009 tot en met 18 december 2014. De gedragscode kan voor alle soorten worden gebruikt. Bij ruimtelijke ontwikkeling is geen ontheffing nodig voor soorten van tabel 2.